Siulequt

Ilitsersuut manna Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiiffiit Kattuffiannit suliarineqarpoq. Ilitsersuutimmi akileraartarnermut tunngasut timersoqatigiiffinnut atuuttut eqqartorneqarput. Neriuutigaarput ilitsersuut aningaaserisunut, siulersuisuni ilaasortanut allanullu timersoqatigiiffinni akileraarutinik suliaqartartunut ikiuutaajumaartoq. Ilitsersuummi timersoqatigiiffiit akileraat, aningaasartuutinut taarsiissutisia

Ilitsersuutip imarai timersoqatigiiffinni akileraartarnermut, aningaasartuutinut taarsiissutisianut, naatsorsuutinut il.il. tunngasut sukumiisut. Peqatigiiffiit timersornermik allanillu sunngiffimmi sammisaqartitsinermik neqerooruteqartartut nalinginnaasumik tamanut iluaqusiiniartuunissamik ajunngitsuliorniartuunissamilluunniit siunertalimmik aallaaveqarajuttarput. Timersoqatigiiffiit akileraartarnermut tunngasunik immikkut malittarisassanik malitassaqartut.

Ilitsersuut makkuninnga imaqarpoq

1. Peqatigiiffiup akileraarutissaanut tunngasut
    a. Akileraartussaatitaaneq ilisimatitsisussaatitaanerlu
    b. CVR-normumik nalunaarsuineq
    c. NemKonto
    d. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut nalunaaruteqarneq
    e. Naatsorsuutinik allattuineq
    f. Ukiumoortumik naatsorsuutit
    g. Ernianik ersitanik nalunaarsuineq
    h. Naatsorsueqqissaarneq

2. Allaffissorneq akissarsisitsinerlu
    a. Siumoortumik nalunaarsuineq akileraartarnermullu allagartaq
    b. Akissarsisitsineq
    c. Akileraarutissatut ilanngaatissanik naatsorsuineq aamma sulisoqarnermut akitsuummut akiliutissaq
    d. Nalunaarutiginninneq
    e. Akileraarutinik ilanngaatigineqartussanik naatsorsuineq
    f. Akileraarutilerisussaatitaasut misissuisarnerat

3. Sungiusaasunut, aqutsisunut il.il. akissarsisitsineq
    a. Akissarsisitseriaatsit
    b. Sulinermi inuup akissarsiai
    c. Suliassanut ataasiakkaanut suliaqarnermusiat
    d. Ullormusiat angalanermilu ajunngitsorsiat
    e. Aningaasarsiat allat
    f. Ajunngitsorsiat akileraaruteqanngitsut
    g. Tapisiat allat
    h. Aningaasarsiat A-t allat (siulersuisuni ilaasortatut akissarsiat il.il.)
    i. Inuit akissarsiallit akissarsiaqanngitsullu

4. Akiliutinik taarsiinerit aamma aningaasartuutinik utertitsinerit
    a. Akissarsianik angissusiliisarneq aamma ”peqatigiit pillugit nalunaarut”
    b. Aningaasartuutinik utertitsineq
    c. Pineqartut

1. Peqatigiiffimmi akileraarutissanut tunngasut

1.1 Timersoqatigiiffit akileraartussaaatitaanerat ilisimatitsisussaatitaanerallu

Inatsisartut inatsisaat nr. 12, 2. november 2006-imeersoq najoqqutaralugu (timersornikkut) peqatigiiffiit inuussutissarsiummik ingerlassaqarnermikkut isertitaqartut akileraartussaapput. Tamannali atuutissanngilaq isertitat tamanut iluaqusiisussatut ajunngitsuliornermulluunniit atorneqarpata.

Inatsimmi §3, imm. 2 malillugu aningaasaateqarfiit, peqatigiiffiit il.il. § 1, imm. 1-imi nr. 13 aamma 14 naapertor-lugit akileraartussaatitaasut **tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit** akileraartussaajunnaarsitaasinnaap-put, aningaasaateqarfiup, peqatigiiffiup il.il. malittarisassamikkut anguniagarippassuk tamanut ajunngitsulior-niartuunissaq allatulluunniit iluaqusiiniartuunissaq.

Sunngiffimmi timersornermik aallutaqartut peqatigiiffii peqatigiiffiillu allat sunngiffimmi tamanut sammisassaqartitsisartut peqatigiiffiupput piumasaqaatigineqartumik siunertaqartut. Tamanna pillugu timersoqatigiiffiit peqatigiiffiup isertitaanut naatsorsuutaanulluunniit tunngasunik akileraartarnermut pisortaqarfimmut nassiussissanngillat akileraarnatillu.

Peqatigiiffik tamanut iluaqusiisussatut naatsorsuutigineqassaguni ilaatigut piumasaqaataavoq peqatigiiffik tamanut iluaqusiisussatut, kiisalu ilaasortamik soqutigilluinnarlugu anguniarusutaannik siunertaqassasoq, kiisalu peqatigiiffiup pigisai (aningaasanngortinneqarsinnaasut) peqatigiiffimmiiginnassasut inunnullu ataasiakkaanut – peqatigiiffilerisunut avataaniittunulluunniit - agguaanneqarsinaassanatik.

Peqatigiiffiit aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 1, imm. 1, nr. 13 aamma 14 malillugit akileraartussaatitaasut, §3, imm. 2 malillugu akileraartussaatitaanngitsutut nalunaarutigineqassapput peqatigiiffiup malittarisassamikkut anguniagarippassuk tamanut ajunngitsuliorniartuunissaq allatulluunniit iluaqusiiniartuunissaq. §-imi tassanittaaq **tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit akileraartussaajunnaarsitaasinnaaneq** taaneqarpoq.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup siornatigut aalajangernikuuaa tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit akileraartussaajunnaarsitaasinnaanermut pissutaassasoq peqatigiiffiup malittarisassamigut anguniagaqarnissaa tamanut ajunngitsuliorniartuunissamik allatulluunniit iluaqusiiniartuunissamik. Tamatumali peqatigiiffiit **inuussutissarsiummik ingerlassaqarsimallutik isertitaqarsimasut ilaannakuusumik akileraartussaatitaanerat** pinngitsoortinngilaa.

Peqatigiiffiup ilaasortaasa aqutsisuisaluunniit kajumissutsimikkut ikiuullutik sulinermikkut isertitaqaataat imaanngilaq erngertumik isumaqartut peqatigiiffimmut isertitaqaataasut tassaasut akileraaruteqartussaanngitsut. Tamanna pillugu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik immikkut nalilersuisarpoq peqatigiiffiup ukiumi aningaasarsiorfiusumi isertitat inussutissarsiummik ingerlassaqarnikkkut isertitaasimanersut imaluunniit sponsorinit pissarsiatut isigineqassanersut. Tamatuminnga nalilersuinermi peqatigiiffiup isertitaqaatigalugu ingerlassaata suunera annertussusialu pingaartinneqartarpoq.

1.2 Nalunaarsuineq – CVR-normu

Peqatigiiffik kommunimit allamilluunniit pisortaqarfimmit taapiissutisisaruni CVR-normoqassaaq NemKontoqarlunilu. ”Kajumissutimik suliaqarnikkut peqatigiiffimmik” (peqatigiiffik akissarsiaqartitsinngitsoq imaluunniit B-nik aningaasarsiaqartitsinngitsoq) nalunaarsuineq nittartagaq Virk.dk aqqutigalugu pissaaq.

Kajumissutsimik suliaqarnikkut peqatigiiffimmik nalunaarsuineq nalunaarsueqqinnerlu akeqanngilaq. Peqatigiiffivit CVR-normua nalunaarsorneqaqqittussanngorpat automatiskimik e-maili nassiunneqassaaq. Taamaattumik pingaaruteqarpoq peqatigiiffiup e-mailadressiata eqqortumik allassimanissaa. Nalunaarsueqqinnissamik eqqaasitsissut peqatigiiffiup nalunaarsuinermini kingullermi e-mailadressimut/-nut nalunaarsorsimasaanut nassiunneqassaaq. E-mailadressit arlallit nalunaarsussallugit isumatsialaavoq, taamaasilluni peqatigiiffiup qulakkiissammagu eqqaasitsissut nassiussarsiarissallugu.

1.3 NemKonto

Timersoqatigiiffik tapiissutinik pisortalluunniit aningaasaataannik allanik pissarsisaruni NemKontoqartariaqarpoq, kommunip il.il. ikisiffigisinnaasaanik. Peqatigiiffiup aningaaseriviata peqatigiiffik NemKontoliuussinnaassappagu peqatigiiffik CVR-normoqartariaqarpoq.

1.4 Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut nalunaarutiginninneq

Suliffeqarfinnut (taamaattumillu aamma peqatigiiffinnut) atorfeqartitsisunut tamanut www.aka.gl-ikkut paasissutissanik nalunaarutiginninnissaq piumasaqaataavoq. Atorfeqartitat (akissarsiaqartitat) tamaasa A-mik aningaasarsiaat, A-mik akileraarutaat, sulisoqarnermut akitsuummut akiliutissaq allallu siornatigut ukiumoortumik naatsorsuutinut paasissutissiissutigineqartartut nalunaarutigineqassapput. Peqatigiiffik qaammatit ilaanni akissarsisitsisimanngikkuni 0-nngorlugu nalunaaruteqassaaq.

1.5 Naatsorsuuserineq, inuussutissarsiummik ingerlassaqarnikkut ingerlassaqanngin nikkullu isertitanik

Timersoqatigiiffik inuussutissarsiummik ingerlassaqarnikkut isertitaqarsimaguni naatsorsuuserineq pillugu inatsimmik aamma naatsorsuuserinermut ilitsersuummik malinnittussaavoq. Taaneqartoq kingulleq Inuussutissarsiornermut Aqutsisoqarfiup nittartagaani nassaarineqarsinnaavoq. Tamanna ilaatigut isumaqarpoq suliffeqarfiup suunera angisussaalu eqqarsaatigalugit naatsorsuuserisoqassasoq naatsorsuuserinermillu naammassinnittoqassasoq naatsorsuuserinermi ileqqussat pitsaasut naapertorlugit.

Assersuutigalugu naatsorsuuserinissamut piumasaqaatit sunngiffimmi timersornermik aallutaqartut peqatigiiffiinut minnernut aamma klubberujussuarnut pimoorussisunut assigiinngillat. Aammattaaq naatsorsuuserisoqassaaq naatsorsuuserinermillu naammassinnittoqarluni naatsorsuutinut ilanngussat suujunnaarsinnagit, iginnagit ajoqusernagillu. Naatsorsuuserinertaaq ingerlanneqassaaq ukiumoortumik naatsorsuutit inernerinik eqqortunik takussutissiinissamut atorneqarsinnaanngorlugit.

Inuussutissarsiummik ingerlassaqarnikkut isertitat tassaasinnaapput:

- Arlaatigut naapeqatigiisitsisoqarnerani isaatitsinermi isertitat il.il., ussassaarutitigut piseqqusaarutitigullu isertitat, kiisalu aningaasatigut tapersersortinit (sponsorinit) tapiissutit
- Peqatigiiffiup kantiinamik, cafeteriamik assigisaanilluunniit ingerlassaqarnermigut isertitai
- Tamanit ornigarneqarsinnaasumik aaqqissuussaqarnermit isertitat, ass. bankortitsinermit, eqquiniaasitsinernit, qititsitsinernit, takutitsinernit il.il.
- Illuutinik attartortitsinikkut inuussutissarsiummilluunniit ingerlatsitsisoqarnissaa siunertaralugu attartuisitsikkut isertitat

Inuussutissarsiummik ingerlassaqarani isertitat tassaasinnaapput:

- Ilaasortaanermut akiliutit
- Ernianit isertitat
- Namminersortunit pisortanilluunniit tapiissutit
- Tunissutit (Akileraartarnermut inatsimmi inuussutissarsiummik ingerlassaqarnerit ingerlassaqanngin nerillu immikkoortinneqarput).

Timersoqatigiiffinnut tunngatilluguli apeqqutaanngilaq ”ingerlassaq” sinneqartooruteqaataasussatut siunertaligaanersoq siunertaligaanngin nersorluunniit, sinneqartoorutit peqatigiiffiup tamanut iluaqusiiniarluni atorpagit.

1.6 Ukiumoortumik naatsorsuutit

Peqatigiiffiit inuussutissarsiummik ingerlassaqarnikkut isertitallit naatsorsuuserinermut ileqqussat pitsaasut naapertorlugit ukiumoortumik naatsorsuutit saqqummiutissavaat, makkuninnga ilaatigut imaqartillugit:

- Isertitat aningaasartuutillu ukiumut attuumassuteqarfiannut atassuserlugit

- Peqatigiiffiup pigisai (pisassarisat akiligassallu) ukiumoortumik naatsorsuutit aallartiffianni naaffiannilu naatsorlugit
- Tatiginartumik pigisanik nalitussusiliisoqassalluni
- Allatut ilisimatitsisoqartinnagu ukiumoortumik naatsorsuutinik saqqummiusseriaaseq ukiup siulianitulli itsillugu

Naggataatigut peqatigiiffiup naatsorsuutinut naatsorsuuserinerminullu najoqqutarisani isumannaatsumik toqqorsimatissavai, ileqqut malillugit ukiup naatsorsuutinut tunngasup naaffianit ukiuni tallimani.

1.7 Ernianit isertitanik nalunaarsuineq

Nalinginnaasumik peqatigiiffiit ernianit isertitanik akileraartussaanngillat. Peqatigiiffiilli akileraarutit pillugit paasissutissanik nalunaaruteqartarneq pillugu inatsimmik malinnittussaapput, tassani allassimasoqarluni kontomik ammaasoq bankimi, sparekassemi il.il. kontoqartup kinaassusersinissaanut paasissutissanik pisariaqartunik paasissutissiisussaatitaasoq. Nalunaarsuisussaatitaanermut ilaapput obligationinit erniat aamma aktianit pissarsiat. Inatsit malillugu kinaluunniit aningaaserivimmut aningaasanik uninngasuuteqarfigisaminut inuttut normuminik (CPR-normu) imaluunniit suliffeqarfittut ingerlatsivimmi normuanik (CVR-normu) nalunaaruteqartussaavoq. (Takuuk ataani peqatigiiffik qanoq ililluni CVR-normutaarsinnaanersoq).

1.8 Kukkunersiuineq

Ukiumoortumik naatsorsuutit pillugit inatsimmi malittarisassat kukkunersiuinermik paasisimasalimmut tunngasut sunngiffimmi timersornermik aallussaqartut peqatigiiffiinut atuutinngillat. Kisianni ileqquuvoq peqatigiiffiup aalajangersagaani allassimassalluni kukkunersiuinermut atatillugu malittassat pillugit, nalinginnaanerpaalluni ataatsimeersuarnermi inuup ataatsip arlallilluunniit aningaasaatit atorneqarsimanerat, aqutsisut naatsorsuuserisimanerat naatsorsuusiorsimanerallu ”kukkunersiorlugit” ingerlatissagaat. Kukkunersiuisut taamaattut amerlanertigut isornartorsiuisutut kukkunersiuisunik imaluunniit qinikkatut kukkunersiuisunik taaneqartarput, taakkulu kukkunersiuinermik immikkut paasisimasaliuneq ajorput.

Kukkunersiuisutut toqqarneqartoq/-tut misissortariaqarpaat ingerlatsinermi naatsorsuutit naatsorsuutillu inerneri (amerlasuutigut taaneqartartut: inernernik naatsorsuusiorneq aamma naatsorsuutit inernerat) tunngaviusumik periaasissatut siuliani taaneqartut malillugit suliarineqarsimanersut saqqummiunneqarsimanersullu, kiisalu ukiumoortumik naatsorsuutit peqatigiiffiup siulersuisuinit atsiorneqarsimanersut. Tamatuma saniatigut kukkunersiuisup qulakkiissavaa karsimi bankimilu pigisat il.il. nalunaarsimanersut, misiliutigalugulu arlaannik toqqaanikkut qulakkeerlugu ukiumoortumik naatsorsuutinut naapertuuttunik aningaasartuutitut nalunaarneqartut uppernarsaammik allagartaqarnersut. Inuiaqatigiinnut paasissutissiisussaatitaaneq pillugu inatsit naapertorlugu kommunalbestyrelsep piumasaqaatigisinnaavaa peqatigiiffiit ”annertunerusunik” tapiissutisisartut tapiissutit naatsorsuutaat kukkunersiuisutut nalunaarsorneqarsimasunit naalagaaffimilluunniit akuerineqarlutik kukkunersiuisunngortitanit aamma misissorneqarsimanissaat.

2. Akissarsisitsinernik allaffissorneq

Sulisitsisoq qaammatit tamaasa qaammammi ilanngaassiffiusumi aningaasarsiortut ataasiakkaat aningaasarsiaat A-t (akileraarutinik ilanngarneqanngitsut) aamma akileraarutaat A-t unerartitat, kiisalu sulisoqarnermut akitsuummut akiliutissat pillugit paasissutissiissaaq. Takuuk Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 10, 20. september 2011-meersoq §12 imm. 1 aamma §28.

Sulisitsisoq 20-nik amerlanernilluunniit sulisoqarsimappat akissarsiat digitalimik nalunaarsorneqassapput. Taamatuttaaq sulisitsisoq 20-t ataallugit sulisoqartoq digitalimik nalunaaruteqarnissamut piumaffigineqarsinnaavoq internetsikkut attaveqaruni. Takuuk Nalunaat nr. 10, 20. september 2011-

meersoq, § 12, imm. 2 aamma 3, kiisalu §28, imm. 2. Sulisitsisut digitalimik nalunaaruteqarnissamut periarfissaqanngitsut nalunaaruteqassapput paasissutissanik nassuiaat A1 atorlugu. Takuuk Nalunaarut nr. 10, 20. september 2011-meersoq, §12, imm. 5 aamma §28, imm. 4. Immersugassat A1-it elektroniskimillu nalunaaruteqarnissamut ilitsersuut https://sulinal.nanoq.gl-imi takuneqarsinnaapput.

2.2 Siumoortumik nalunaarsuineq akileraartarnermullu allagartaq

Akileraarnissamut tunngavigineqarallartussaq siumoortumik nalunaarsuinermeertarpoq, kialuunniit akileraartartup www.aka.gl-imi takusinnaasaa. Siumoortumik nalunaarsuinissamut immersugassaq akileraartarnermullu allagartaq pappiaranngorlugit akileraartartunut tamanut nassiunneqassaarnikuupput. Akileraartarnermut allagartaq digitalinngornikuuvoq sulisitsisullu akileraartarnermut allagartami paasissutissat digitalinngorlugit pereertarpaat.

2.3 Akissarsisitsineq

Ilaasortaanermut akiliutissamik noqqaasarnertuulli peqatigiiffiup akissarsisitsisarnini elektroniskimik ingerlattarnissaa toqqarsinnaavaa. Taamaalilluni A-mik akileraarutinik sulisoqarnermullu akitsuummut akiliutissanik suliaqarnissamut tunngasut pisariinnerungaatsiarsinnaallutik. Akissarsialerissutit/suliffeqarfiit akissarsialerisartut assigiinngitsut piupput peqatigiiffiup akissarsisitsinissaanut il.il. tunngasunik ingerlatsinissani atugassatut neqeroorutaasut.

2.4 Akileraarutissatut ilanngaatissanik naatsorsuineq sulisoqarnermullu akitsuummut akiliutissaq (akiliutissaq AMA)

Piffissami akissarsiffiusumi A-nik aningaasarsiat tamakkiisumik tunniunneqartut tunngavigalugit A-mik akileraarutissat aamma sulisoqarnermut akitsuummut akiliutissat naatsorsorneqartarput. Akileraarut akileraarusigassatut naatsorsukkatut taaneqartartut tunngavigalugit naatsorsorneqartarpoq.

Akissarsiallit tamarmik sulisoqarnermut akitsuummik akiliisassapput (akiliutissaq AMA). Akissarsiallip sulisoqarnermut akitsuummut akiliutissaa sulisitsisumit naatsorsorneqarlunilu akilerneqassaaq. Akiliutissaq aningaasarsianit isertitanit allanillu sulinikkut akissarsianit naatsorsorneqartarpoq. Aammattaaq sulisutut iluaqusersorneqarnerit nalingi malillugit akiliuteqartoqartassaaq A-mik isertitaasunik, ass. akeqanngitsumik oqarasuaateqartitaaneq, suliffimmut atatillugu biileqarneq akeqanngitsumillu nerisaqartitaaneq ineqartitaanerlu.

2.5 Nalunaarutiginninneq

Peqatigiiffiit akissarsiaqartitsillutik sulisoqartut qaammatit tamaasa isertitanik nalunaarsuiffimmut paasissutissanik nalunaarutiginnittassapput. Isertitaqartut tamarmik immikkut paasissutissaat nalunaarsorneqarlutik nalunaarutigineqassapput inaarutaasumillu naatsorsuutinut tunngaviussallutik. Isertitanik nalunaarsuiffimmut nalunaarutiginninneq elektroniskimik pisarpoq. Nalunaarutiginniffissami isertitat assigiinngitsut tamarmik immikkoortiterlugit immersuiffissalersugaapput.

Aningaasat tamakkiisut, tassa A-mik akileraarutinut ilanngaatissat pitinnagit aningaasat amerlassusiat nalunaarutigineqassapput. Naatsorsuutinut najoqqutarisat, nalunaarutigisat ilisimatitsissutillu A-mik akileraarutinut aamma sulisoqarnermut akitsuummut akiliutissanut tunngasut tamarmik ukiup naatsorsuutinut tunngasup qaangiunnerata kingorna ikinnerpaamik ukiuni tallimani toqqorsimasuutigineqassapput.

Malittarisassattaaq nalinginnaasut atuupput, tassa naatsorsuutinut najoqqutarisat mianernanngitsumik toqqorsimatinneqassasut. Qanorluunniit akissarsisitsinissamut suliassat il.il. suliffeqarfimmut allanulluunniit suliakkiutigineqarsimagaluarpata peqatigiiffik malittarisassat malinneqarsimanissaannut akisussaasuuvoq.

2.6 Akileraarutinik ilanngaatigineqartussanik il.il. naatsorsuutit

A-mik akileraarutinik sulisoqarnermullu akitsuummut akiliutissanik naatsorsuutit peqatigiiffiup nalinginnaasumik naatsorsuuserinerani ilaassapput. Tamanna pissaaq ersarissumik paasiuminartumillu, kiisalu akileraartussaatitaasut tamaasa immikkoortillugit nalunaarsornerisigut, taamaalilluni A-mik akileraarutit aamma sulisoqarnermut akitsuummut akiliutissat eqqortumik naatsorsornissaat, immersornissaat, nalunaarsornissaat akilernissaallu pineqarsinnaaqqullugu, nalunaarutiginnittussaatitaaneq naammassisinnaaqqullugu, misissuisoqarsinnaanissaalu eqqarsaatigalugu.

2.7 Akileraarutilerisussaatitaasut misissuisarnerat

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup misissuisarnera kukkunernik paasisaqarnissamik anguniagalimmik siunertaqarpoq misissuisarnerillu ingerlaavartumik naleqqussarneqartuarput anguniagalimmik misissuisinnaaneq qulakkeerniarlugu. Tamatumunngattaaq atatillugu klubbit ataasiakkaat akissarsititsisarnerannik, akileraarutitaqanngitsumik ajunngitsorsiaqartitsisarnerannik il.il. ilitsersuisarnerit aamma misissuisarnerit. Akileraartarnermuttaaq Aqutsisoqarfik peqatigiiffiit tamarmik immikkut attaveqarfigisimavaat malittarisassanik ilisimasarneq annertunerulersinniarlugu.

3. Sungiusaasunut, aqutsisunut il.il. akissarsisitsineq

Akileraarutissanik naatsorsuinermut malittarisassat pillugit apeqqutaaqataavoq sungiusaasumut, ilitsersuisumut il.il. isumaqatigiissutit qanoq aaqqissuunneqarsimanersut, peqatigiiffiup sungiusaasullu aningaasaqarnikkut tunaartassat malillugit pitsaanerpaamik pissarsisinnaanissaannut.

Tamatumunnga atatillugu manna mianerissallugu pingaaruteqarpoq:

Sungiusaasut akissarsiaqartut nalinginnaasumik inaarutaasumik naatsorsuutini (ukiumoortumik naatsorsuutinut paasissutissiiffik, ”nammineerluni nalunaarsuineq”) aningaasarsiat piniarnerannut, qulakkeerniarnerannut ataavartinniarnerannullu pisariaqartut aningaasartuutitik akileraarutiminnut ilanngaatigisinnaavaat.

Taamaattumik inerniliineq tassaavoq peqatigiiffiup sapinngisamik annertunerpaamik sungiusaasup peqatigiiffimmi sungiusaasutut atorfeqarnerminut atatillugu aningaasartuutigisimasai utertinniartariaqarai/taarserniartariaqarai. Ilaatigut

Akileraarutilerisussaatitaasunut ilaatigut uppernarsaateqartariaqarneq pillugu tamatigut allaganngorlugu isumaqatigiissusiortoqarsimasariaqarpoq peqatigiiffiup sungiusaasullu akornanni, akissarsiassat annertussusissaannut tunngasunik aamma peqatigiiffik pillugu aningaasartuutaasimasut matussusernissaannut tunngasunik.

3.1 Akissarsisitseriaatsit

Taaneqareersutut peqatigiiffik arlaatigut akissarsisitsisaruni aallaqqaammulli pingaaruteqarpoq akissarsisitsissutaasut akissarsisumut akileraarutaassanersut/qanoq akileraarutaassaanersut inissisallugu.

3.2 Sulinermi inuup akissarsiai il.il.

Suliffeqarnermut atatillugu sulinermi inuup akissarsiai nalinginnaasumik aningaasarsiat A-jusarput, akissarsialli sunngiffimmi sammisaqartitsinermik neqerooruteqartartut peqatigiiffinit peqatigiiffimmik sullissinermut atatilllugu pissarsiarineqartut minillugit.

Akissarsiat taamaattut aningaasarsiatut B-tut tunniunneqarsinnaapput aamma sulisoqarnermut akitsuummut akiliutissat (AMA-akiliutit) minillugit, taamatuttaarlu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut peqatigiiffik nalunaarutiginnittussaatitaassanngilaq.

Suliassat ataasiakkaat (atorfitsitaanermut tunngannitsut) pineqartillugit suliaqarnermusiat/akissarsiat akileraaruteqaataasussatut aningaasarsiatut B-tut tunniunneqarsinnaassapput. Taamaattorli aalajangersimasumik attuumassuteqarnermut atorfinitsitaanermullu tunngasuiit pineqartillugit aningaasarsiat A-t (aningaasarsiat) pineqassapput.

Sulinermi isertitassaraluit annaasat aamma aningaasarsiaapput tigusisumit akileraaruteqaataasussat.

3.5 Ullormusiat angalanermilu ajunngitsorsiat

Pisortani sulinermut atatillugu angalanermi, najugaqarnermi nerisaqarnermilu aningaasartuuteqarnerunermut matussutissatut imaluunniit atorfillit pillugit maleruagassat malillugit tunniunneqartut akileraaruteqaataasussaanngillat, tak. akileraartarnermut inatsimmi § 34, imm. 1, nr. 8, taamaasillutillu aningaasarsianut A-nut ilaatinneqassanatik atorfeqarnermullu tunngasuullutik.

Tamatumani tunngavigineqartussatut piumasaavoq nalinginnaasumik Kalaallit Nunaanni najugarisaq qimassimagallartillugu allamiikkallarnissaq. Atorfillit pillugit maleruagassani annertussusiliinermit annikinnerusunik tunniussisoqassappat aningaasat (ikinnerusut) tunniunneqartut akileraaruteqaataassanngillat, atorfillilli pillugit maleruagassat (tapisiaqarnissamut piumasaqaatit) malinneqarsimappata aatsaat. Atorfillit pillugit maleruagassani annertussusiliineq sinnerlugu tunniussisoqarpat, taamaallaat atorfillit pillugit maleruagassanit annertunerusortaatut tunniunneqartut akileraaruteqaataassapput. ”Nalinginnaasumik annertussusiliinermili” akileraartussaatitaassanngikkaanni atorfillit pillugit maleruagassat (tapisiaqarnissamut piumasaqaatit) malinneqarsimasariaqarput.

3.6 Aningaasarsiat allat

Aningaasarsiat allat, ass. aningaasanngorlugit nersornaatisiat imaluunniit tunissutisiassat allagartaat (gavekortit), timersortartunut aningaasat aallarniutissat (sassarnermi akissarsiat) aningaasarsiatut B-tut akileraaruteqaataassapput, atorfinitsitsinermut attuumassuteqanngikkunik. Aningaasarsiat B-t pineqartillugit peqatigiiffik akileraarutinik A-nik aamma sulisoqarnermut akitsuummut akiliutissanik immersuissanngilaq.

Peqatigiiffik Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut nalunaarutiginnissaaq timersortartunut aningaasanik aallarniutissanik tunniussisoqassappat. Aningaasanngorlugit nersornaatisiat imaluunniit nersornaatisiat ataavartumik atugassatut ajunngitsorsiat pillugit peqatigiiffik nalunaarutiginnittussaatitaanngilaq, kisianni pissarsisup aningaasap/ajunngitsorsiap nalinga malillugu akileraartussaatitaavoq. Timersortartumulli aningaasat isertitat tamakkerlugit akileraarusserneqartariaqartarnerat akuttuvoq. Timersortartummi timersornermini aningaasartuutigisai timersortartutut isertitaanut ilanngaatigineqarsinnaagamik/minillugit naatsorsorneqarsinnaagamik.

3.7 Ajunngitsorsiat akileraaruteqanngitsut

Ajunngitsorsiat akileraaruteqanngitsut inunnut taakkununnga pineqartunuttaaq tunniunneqarsinnaapput allaffissornermut atugassanut, portomut ataatsimiinnernullu (allaffissornermut aningaasartuutit), kiisalu timersornermi atortussanut aningaasartuutinut matussutissatut Akileraartarnermut Siunnersuisoqatigiit annertussusiliussaassa iluanniittut. Tamatumani tunngavigineqartussatut piumasaavoq tigusisussap peqatigiiffik sinnerlugu aningaasartuutigisai matussuserniarlugit ajunngitsorsiatut tunniunneqarnissaat (Tamanna aamma Kalaallit Nunaanni atuuppa?).

3.8 Tapisiat allat

Inuk akissarsiaqartinneqanngitsoq peqatigiiffimmut sullissinermini peqatigiiffiup akileraaruteqanngitsumik ingerlatsineranut atatillugu qarasaasiamik atugassaqartinneqaruni suli pineqartoq akissarsiaqatinneqanngitsutut isigineqassaaq, pineqartorlu nammineq atugassaminik qarasaasiamik peqatinneqartoq akileraaruteqassanngilaq.

Kisiannili pineqartoq akileraaruteqanngitsumik oqarasuaammik internetsimillu atuinissamut ajunngitsorsiassalerneqarsinnaanngilaq peqatigiiffiup oqarasuaat internetsimullu attaveqarneq atugassanngortissimappagu. Sulinermi isertitassaraluanut annaasanut tapisiat akissarsiaqartinneqanngitsutut sungiusaasumut, ikiortimut imaluunniit peqatigiiffik sinnerlugu aqutsisumut tunniunneqartut pineqartup akissarsiaqartinneqanngitsutut inissisimaneranik allannguinngillat.

3.9 Aningaasarsiat A-t allat (*Siulersuisuni ilaasortatut akissarsiat il.il.)*

Siulersuisuni, ataatsimiititaliani, kommissionini, siunnersuisoqatigiinni assigisaanniluunniit ilaasortatut ikiortitulluunniit ajunngitsorsiat aningaasarsiaapput A-t. Takuuk Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni §1.

Apeqqutaanngilaq aktiaatileqatigiiffiunera piginneqatigiiffiuneraluunniit, peqatigiiffiunera, namminersortuunera pisortalluunniit pigisaattut ingerlatsiviunera imaluunniit pisortatigoortumik siunnersuisoqatigiiuneri assigisaalluunniit. Aamma apeqqutaanngilaq suliaq inuussutissarsiutitut inuinnartulluunniit ingerlanneqarnersoq, soorlu ass. timersoqatigiiffiunersoq, piginneqatigiilluni illuutileqatigiiffiunersoq imaluunniit inuk pineqartoq ataatsimeersuarnermi qinigaanersoq allatulluunniit toqqagaanersoq. Aammattaaq apeqqutaanngilaq nammineq kajumissuseq malillugu ilaasortaanerunersoq imaluunniit suliap imarisaa ass. innuttaasutut suliassaqartitaanerunersoq.

Taamattaaq peqatigiiffimmi siulittaasup, aningaaserisup imaluunniit siulersuisuni ilaasortap akissarsiai tassaapput aningaasarsiat A-t. Tamanna aamma atuuppoq ass. kommunalbestyrelseni ilaasortatut, siulersuisuunerni ilaasortatut, ataatsimiinnermi aallartitatut peqataasutut, ataatsimeersuarnermi ilaasutut akissarsiat, matumani ilaapput sulinermi isertitassaraluanut annaasanut taartisiat. Aammattaaq suliffeqarfiup siulersuisuini ilaasortat sulisuinit sinniisutut qinikkat akissarsiaat aningaasarsiaapput A-t.

Siulersuisunut, ataatsimiititalianut il.il. ikiortit akissarsiaat aamma tassaapput aningaasarsiat A-t, atorfinitsitsinermulluunniit tunngassuteqanngikkaluarluarpat. Apeqqutaatinneqartartorli tassaavoq aalajangersimanerusumik attuumassuteqartoqarnera. Taamaattumik ilaannikkuinnaq ikiorteqarnermi, ass. inatsisilerituumik kukkunersiuisumilluunniit, akissarsiaritita*t tassanngillat* aningaasarsiat A-t.

3.9 Inuit akissarsiallit akissarsiaqanngitsullu

Akileraaruteqanngitsumik ajunngitsorsianik tunniussinermut taarsiunneqartartut tassaapput aningaasartuutinut takussutissartalinnut matussusiinerit akiligassanut allagartallit (avataanit ilaliussatut takussutissiat). Tassa imaappoq aningaasartuutinik, inuup peqatigiiffik sinnerlugu aningaasartuutigisimasaanik utertitsinerit. Periarfissaq tamanna peqatigiiffik sinnerlugu aningaasartuuteqartunut tamanut atortinneqarsinnaavoq.

4. Akiliutinik taarsiinerit aamma aningaasartuutinik utertitsinerit

4.1 Aningaasartuutiviusimasunik utertitsinerit

Inuit, akissarsiaqartinneqartut akissarsiaqartinneqanngitsullu, peqatigiiffik sinnerlugu pisiaqarnermikkut, ass. timersuutinik imaluunniit ”pisiassanik” allanik, peqatigiiffimmik ingerlatsinissamut atatillugu atugassanik aningaasartuuteqarsimasut akileraaruteqanngitsumik aningaasartuutit utertissinnaavaat peqatigiiffiup aningaaserisuanut pisinermi uppernarsaatinik originalinik tunniussinermikkut.

4.2 Kikkut pineqarpat?

Tulliuttuni sammineqassapput aningaasartuuteqarfiusartut nalinginnaanerpaat, akissarsiaqartinneqartut akissarsiaqartinneqanngitsullu tamarmik peqatigiiffilerinermikkut aningaasartuuteqarfigisartagaat, kiisalu aningaasartuutinik utertitsinissamut periarfissat assigiinngitsut suuneri.

Akiliutinut taarsiissutinik akileraarutissanut tunngasunik suliaqarneq peqatigiffimmi inunnut pineqartunut assigiinngitsunut assigiinngissinnaavoq. Tulliuttuni sammineqartussat ima immikkoortitigaapput:

1. Sungiusaasut, ikiortit aqutsisullu akissarsiaqartinneqanngitsut

2. Sungiusaasut, ilitsersuisut timersortartullu akissarsiaqartinneqartut

3. Dommerit

4. Sunngiffimmi timersornermik aallutaqartut (akissarsiaqaratik timersortartut).

Akissarsiaqartinneqanngitsut akissarsiaqartinneqartullu aningaasartuutinik immikkoortiteraluni immikkoortillugit sammineqassapput, dommerilli sunngiffimmilu timersornermik aallutaqartartut eqqartorneqartassallutik naleqquttumik attuumassuteqartillugit.

Periarfissaq alla tassaavoq peqatigiiffiup ikiortip akissarsiaqatinneqanngitsup oqarasuaammut aamma/imaluunniit internetsimut aningaasartuutigerpiarsimasaanik matussusiisinnaanera. Tamanna taamaallaat pisinnaavoq avataanit pissarsianik, akiligassanut allagartanik/ilaliussanik originaliusunik takussutissaqartitsinikkut pissarsisussamullu akileraarutitaqanngitsumik pissalluni.

Pineqartorli ataavartumik aalajangersimasumik akeqartinneqartumik atuisuusimappat ”peqatigiiffiup aningaasartuutaatut” uppernarsaaserneqarsinnaanngilaq, tamanna inuup nammineq aningaasartuutaanit immikkoortinneqarsinnaassannginnami, taamaattumillu akileraarutitaqanngitsumik utertitsisoqarsinnaassanani.

Tunngavigineqartariaqartorli tassaavoq peqatigiiffiup oqarasuaateqarnermik/internetseqarnermik neqerooruteqartartunik isumaqatigiissuteqarsimanissaa. Periarfissat arlaannaalluunniit malissallugu toqqarneqarsimagaluarpat peqatigiiffik nalunaarutiginnittussaatitaanngilaq.

Akissarsiaqartoq sulisitsisuminit akeqanngitsumik oqarasuaammik atugassaqartitaasoq nalinga malillugu akileraassaaq. Sulisitsisoq ukioq naallugu oqarasuaammik akeqanngitsumik atugassaqartitsisimanngippat akeqanngitsumik oqarasuaateqarnerup nalingata akileraarutissaa annikillisinneqassaaq, qaammatit tamakkiisut akeqanngitsumik oqarasuaammik atugassaqartitsisoqarsimanngitsinnerata amerlaqataanik.

Akissarsiaqartoq sulisitsisuminit akeqanngitsumik taamaallaat internetsimut attaveqaaserneqarsimasoq taassuma nalinganik akileraaruteqassaaq. Internetsimulli attaveqaateqarneq sulisitsisup (peqatigiiffiup) attaveqaataanut atassuserneqarsimappat nalinga akileraaruteqaataassanngilaq.

Oqarasuaateqartitsinikkut ajunngitsorsiassaqartitsinissamut aningaasanik tunniussinerit tigusisussamut akileraaruteqaataassapput tunniunneqartut annertussusaat malillugu. Annertussuseq tamanna aningaasarsiatut A-tut isumagineqassaaq akissarsialerinertorluinnaq iliorluni.

Sungiusaasut, ilitsersuisut timersortartullu akissarsiaqartinneqartut timersuutinik pissarsisinnaanngillat akileraarutitaqanngitsumik, imaluunniit namminneq timersuutissatut atisassaminnik, atortussaminnik il.il. pisinerminni aningaasartuutiminnik. Kisiannili peqatigiiffiup pineqartut taakku timersuutississinnaavai atisanik (nalinginnaasumik peqatigiiffiup ilisarnaataanik, immaqalu sponsorit aqqinik il.il. pilinnik) aamma atortorissaarutik il.il. atugassillugit, atisanik/atortussanik atuisunut (atortunut) akileraarnissamik kinguneqanngitsumik.

Sungiusaasunut akissarsiaqartinneqanngitsunut ilaanullu peqatigiiffik sinnerlugu aningaasartuuteqarsimasunut taamaallaat aningaasartuutinik utertitsisoqarsinnaavoq uppernarsaatinik

takussutisseereernikkut, ass. avataanit pissarsianik akiligassanut allagartanik/ilaliussanik, sungiusaasut, ikiortit peqatigiiffimmillu aqutsisut peqatigiiffik sinnerlugu allaffissornermut, ass. allaffissornermut atugassanik, portonik ataatsimiinnernilu, aningaasartuuteqarsimatillugit.

Sungiusaasunut akissarsiaqatinneqartunut ilaanullu peqatigiiffik sinnerlugu aningaasartuuteqarsimasunut taamaallaat aningaasartuutinik utertitsisoqarsinnaavoq uppernarsaatinik takussutisseereernikkut, ass. avataanit pissarsianik akiligassanut allagartanik/ilaliussanik.

Atuagassianut, atuakkanut, isiginnaagassianut ilitsersuutinut assigisaannullu immikkut sammisalinnut aningaasartuutit suliamik ingerlatsinissamut pisariaqartut peqatigiiffimmit akilerneqarsinnaapput atuisussamut akileraartarnikkut kinguneqartinneqanngitsumik.

Aningaaserisumik, sungiusaasumik allanillu peqatigiiffiup ikiortaanik pikkorissartitsinernut tunngasut peqatigiiffimmit akilerneqarsinnaapput pikkorissarnermi peqataasumut akileraartarnikkut kinguneqartinneqanngitsumik. Pisarneq malillugu peqatigiiffiup, ass. sungiusaasup nammineerluniunngitsoq, aalajangissavaa sungiusaasoq pikkorissarnissamut aalajangersimasumut peqataatinneqassanersoq.

Peqatigiiffiup piginnaatitai (ataatsimeersuartut siulersuisulluunniit) aalajangiuppassuk inuit aalajangersimasut (ass. siulersuisut ataatsimiititaliani ilaasortat) ukiumut ilaasortaanermut akiliuteqartassanngitsut, tamanna pisinnaavoq akiliuteqartussaanngitsunut akileraartarnikkut kinguneqartinneqanngitsumik.

Peqatigiiffiup ataatsimeersuartitsinerani siulersuisuniluunniit ilaasortaanermut akiliutip kajumissutsimik suliaqarnikkut ikiuunneq ajortunut annertusineqarnissaa aalajangerneqarpat ilaasortanut allanut kajumissutsimik suliaqarnikkut ikiuuttartunut ”taamaallaallu” nalinginnaasumik akiliuteqartartunut akileraartarnikkut kinguneqartinneqanngitsumik pisinnaavoq.

Ataavartumik atugassatut ajunngitsorsiassatut akissarsiat (isiginnaarutit, qarasaasiat il.il.) aningaasatigullu nersornaatisiat gavekortillu, timersortartup ass. unammersuarnermi, naapeqatigiinnermi assigisaaniluunniit peqataanermini pinnataa pissarsisumut akileraaruteqaataasussaavoq. Akissarsiat tamakkuinnaat pineqartillugit peqatigiiffik ilisimatitsisussaatitaanngilaq, peqatigiiffiup timersortartullu iluani atorfinitsitsinermut tunngasut pineqartinnagit. Akissarsianut tamakkununnga akileraarutissanut aningaasarsiat B-t tunngaviussapput.

”Sunngiffimmi timersornermik aallutaqartoq” (tassa inuk klubbip isumaqatigiissutaaniinngitsoq) isertitaqarsimappat, ass. sponsoreqarnikkut isertitanik imaluunniit allanik timersortartumik tapersersuiniarluni akiliutinit, isertitat tamakku akileraaruteqaataasussaapput. Kisianni timersortartoq ukiumi aningaasarsiorfimmi akileraaruteqataasussanik isertitaqarfiusimasumi tamatuma saniatigut ukiumi pineqartumi timersornermut atatillugu aningaasartuutigisimasaminik akileraarutissaminut ilanngaanneqarsinnaavoq.

Sunngiffimmi timersornermik aallutaqartut, tassa timersortartut akissarsiaqanngitsut assigisaannilluunniit pissarsineq ajortut, taamatut timersortartuunertik pillugu angalanermi ajunngitsorsianik akileraarutitaqanngitsumik akilerneqarsinnaanngillat.

Kisianni peqatigiiffik akeqanngitsumik angalatitsisinnaavoq (bussinut assigisaanullu), kiisalu angerlarsimaffik qimallugu unamminissanut, naapeqatigiisitsinissanut il.il. nerisaqarnermut najugaqarnermullu aningaasartuutit isumagalugit. Timersortartulli timersornertik pillugu akissarsiaqartut (aningaasarsiaqartuupput) malittarisassat malillugit angalanermi ajunngitsorsianik akileraaruteqanngitsunik akilerneqarsinnaapput, malittarisassat nalinginnaasut malillugit.

Peqatigiiffiup timersortartut sungiusaasullu ”sulinerminnut atatillugu” ajoqusersimasut nakorsarneqarnissaannut akiliussinnaavai pineqartunut akileraartarnikkut kinguneqartinneqanngitsumik. Assersuutigineqarsinnaavoq tagiartortinneq (massage) il.il. Quppernerni tulliuttuni skiimat sisamat

ilanngunneqarput, taakkunanilu takuneqarsinnaavoq akiliuteqarnerit assigiinngitsut inunnut pineqartunut assigiinngitsunut akileraartarnikkut nalunaarutiginnittussaatitaanikkullu qanoq isumagineqassanersut.

Peqatigiiffik sinnerlugu inuup aningaasartuutaanik matussusiisoqarsinnaanngilaq, akileraarutitaqanngitsumik ajunngitsorsiatut tunniutiitigalugi tamatuma saniatigut aningaasartuutaasimasut akiligassanut allagartartaat atorlugit utertillugit.

Tuniunneqartup suunerat	Akilera arutit A-t	Akileraa rutit- B-t	Akileraaruteqa nngitsut	Isertitanik nalunaarutiginnittus saatitaaneq	AMA-akilium mik ilanngaa nerit
Peqatigiiffimmut akeqanngitsumik ilaasortaaneq			X		
Pikkorissarnerit peqatigiiffimmit akilerneqartut			X		
Nammineq timersuutinik pisinerit, errorsinerit piujuartitsinerill			X		
Unammisaqattaarnernut assigisaannullu atatillugu angalanissamut akiliunneqarnerit			X		
Akissarsiat, peqatigiiffilerinermut atatillugu aningaasarsiat		X			
Siulersuisunut ilaasortaanermi aningaasarsiat		X			
Sulisutut ajunngitsorsiat peqatigiiffiup ilasarnaataanik pillit il.il.			X		
Gavekortit	X			X	X
Akeqanngitsumik ineqartitaanerup nalinga		X			
Akeqanngitsumik biileqartitaanerup nalinga		X			

Akeqanngitsumik oqarasuaateqartitaanerup/internetseqartitaanerup nalinga	X			X	X
Oqarasuaateqarnikkut ajunngitsorsuat/tapiissutit	X			X	X
Internetseqarnikkut ajunngitsorsiat/tapiissutit	X			X	X
Pikkorissarnerit navianaatillit			X		
Dommerinut ajunngitsorsiat unamminermi ataatsimi 250 kr. pallillugu annertussusillit (annerpaamilli ullormut 500 kr.)		X			
Pokaalit medaaliallu		X			
Aningaasatigut nersornaatisiat gavekortillu		X			
Aningaasat aallarniutit		X		X	
Sulinermi isertitassaraluit annaasat		X		X	
Ajoqusernermi suliaritinneq			X		
Sulinermut atatillugu sulisutut ajunngitsorsiat	X				